

[Gert Petersen.]

er blevet fremsat — og det er fremsat mange gange fra SFs side — har været i stand til at finde på en ny undskyldning for at få sagen udskudt, om ikke til efter et valg så i hvert fald til næste år. Den sidste undskyldning, jeg hørte, svarede, skal jeg erkende, lidt til den, hr. Stinus kom med i dag. Det var i marts måned i år, da vi havde udenrigsdebat, og da hr. Stinus også dengang gav udtryk for, at man ikke måtte bruge anerkendelse til at vise mishag over for USA. Det var vel en udtalelse, som skulle ses i sammenhæng med, at statsministeren dengang havde holdt en tale, hvori han fandt det fornødent at understrege, at eneansvaret for krigen i Indokina ikke hvilede på USA; det måtte vi lige tænke på.

Jeg skal i og for sig heller ikke opholde mig længe ved, at også tidligere regeringer, da forslagsstillerne var ved regeringsmagten og forslagsstillernes ordfører var udenrigsminister, lagde sig ganske tæt op ad den amerikanske politik i Indokina. Selv om man i og for sig altid har beklaget selve krigsførelsen, beklagede man dog også Hanoi uvilje mod at forhandle; man roste det amerikanske forslag om at føre forhandlinger uden forhåndsbetingelser og beklagede, at Hanoi ikke ville gå ind på det. Når jeg kigger efter i de guldene dokumenter fra 1965-66, ser jeg egentlig kun én afvigelse mellem den daværende danske regering og den amerikanske regerings syn på selve problematikken, og det er, at man fra dansk side ønskede Vietcong, som det blev kaldt dengang, som deltager i forhandlingerne. Derudover var det danske standpunkt ganske kongruent med det officielle amerikanske.

For at man ikke fra socialdemokratisk side skal føle sig for brøstholden, må jeg da understrege, at man ikke stod alene; også de nuværende regeringspartier — bortset fra det radikale venstre, som altid har en evne til at indtage snurrige særstandpunkter — lagde sig på den samme linje. Jeg ser, at den nuværende udenrigsminister den 1. juni 1967, jfr. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, sp. 5101 sagde:

„USAs villighed til at søge en politisk løsning er ofte blevet demonstreret.“

Det, som er sket i de sidste måneder, er,

som det er blevet påpeget her under debatten, at Pentagonpapirerne er kommet, og de viser det stik modsatte. Uanset om forskerne ikke har kunnet grave i præsidentens eget skrivebord, som hr. Federspiel var inde på, rummer disse papirer dog en lang, lang række dokumenter fra den amerikanske præsidents hånd. De rummer hemmelige telegrammer til ambassaden i Saigon. De rummer hemmelige telegrammer fra udenrigsminister Rusk til ambassaden i Saigon. De rummer et væld af dokumenter, som på den ene eller den anden måde er passeret gennem Pentagon. Det er dokumenter fra det nationale sikkerhedsråd. Det er dokumenter fra præsidentens side. Det er dokumenter fra udenrigsministeriets side osv.

Hvad læser man ud af disse Pentagonpapirer? Jeg synes, denne debat her i dag har været vidunderlig. Det har været vidunderligt, som man har kunnet holde Pentagonpapirenes indhold ude af debatten. Hr. Per Federspiel var den, der kom nærmest ind på dem, og det var for at beskrive den demokratiske proces i USA, ikke for at gå ind på realiteten: papirerne. Disse papirer, som udenrigsnævnet har fået i den korte gennemgang, som New York Times har udsendt, men ikke desto mindre en gennemgang på 600-700 sider, viser, at De Forenede Staters regering bevidst har provokeret og optrappet krigen i Vietnam. De viser, at de forhandlingstilbud, som blev udarbejdet i 1965 og 1966, blev udarbejdet under den forudsætning, at de ikke måtte accepteres af modparten, før modparten var kommet så langt ned, at han faktisk kapitulerede. Det var en klar forudsætning for de såkaldte forhandlingstilbud. Det er lige så klart, at i 1963-64 gjorde man sig i den amerikanske ledelse ligefrem de største anstrengelser for ikke at bringe modparten i en sådan situation, at han følte sig, om jeg så må sige, forpligtet til at gå til forhandlingsbordet.

Jeg forstår godt, at hr. Per Hækkerup er blevet chokeret ved gennemlæsning af disse papirer. Man kunne godt have lyst til at spørge udenrigsministeren, hr. Per Federspiel og hr. Poul Schlüter, om deres evne til at modstå chok virkelig er af en sådan karakter, at de bare har læst det igennem,